

U S T A W A

z dnia 2016 r.

o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, z późn. zm.²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 4 po ust. 1 dodaje się ust. 1a w brzmieniu:

„1a. Represjami w rozumieniu ustawy są również okresy przymusowego zatrudnienia, z przyczyn politycznych, żołnierzy:

- 1) zastępczej służby wojskowej, w latach 1949–1959, w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych;
- 2) z poboru w 1949 r. wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” w kopalniach węgla i kamieniołomach;
- 3) w batalionach budowlanych w latach 1949–1959.”;

2) w art. 9:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Okresy, o których mowa w art. 1 ust. 2, art. 2, art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 1a, zalicza się do okresów zatrudnienia, od których zależy przyznanie lub wysokość świadczeń przysługujących pracownikom od pracodawcy, na podstawie złożonego przez pracownika ubiegającego się o te świadczenia wniosku, do którego należy dołączyć dokument stwierdzający przyznanie uprawnień określonych w ustawie.”,

b) ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. W przypadku gdy pracownik w okresach, o których mowa w art. 1 ust. 2, art. 2, art. 3 oraz art. 4 ust. 1 i 1a, był jednocześnie zatrudniony, okresy te zalicza

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych, ustawę z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawę z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych i ustawę z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych oraz uchyla się ustawę z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych.

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 2281.

się do okresu zatrudnienia warunkującego nabycie świadczeń pracowniczych, jeżeli przy ustalaniu prawa do tych świadczeń do okresu tego zatrudnienia nie zostało zaliczone to zatrudnienie.”;

3) w art. 12:

a) w ust. 2 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) osobom, które zostały uznane za niezdolne do pracy wskutek niezdolności do pracy pozostającej w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz w związku z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a;”;

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. Za niezdolność do pracy pozostającą w związku z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz w związku z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, uważa się niezdolność do pracy będącą następstwem zranień, kontuzji lub innych obrażeń lub chorób powstałych w związku z tym pobytem lub zatrudnieniem.

4. Związek zranień, kontuzji lub innych obrażeń lub chorób z pobytem w miejscach, o których mowa w art. 3 i art. 4 ust. 1 oraz z przymusowym zatrudnieniem, o którym mowa w art. 4 ust. 1a, a także związek niezdolności do pracy z takim pobytem lub zatrudnieniem ustala lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.”;

4) w art. 21 po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Uprawnienia osób, które podlegały represjom wojennym i okresu powojennego, o których mowa w art. 4 ust. 1a, nie przysługują również żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.”.

Art. 2. W ustawie z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, z późn. zm.³⁾) w art. 21 w ust. 1 uchyla się pkt 63.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 362, 596, 769, 1278, 1342, 1448, 1529 i 1540, z 2013 r. poz. 21, 888, 1027, 1036, 1287, 1304, 1387 i 1717, z 2014 r. poz. 223, 312, 567, 598, 773, 915, 1052, 1215, 1328, 1478, 563, 1644, 1662 i 1863, z 2015 r. poz. 73, 211, 251, 478, 693, 699, 860, 933, 978, 1197, 1217, 1259, 1296, 1321, 1322, 1333, 1569, 1595, 1607, 1688, 1767, 1784, 1844, 1893, 1925, 1932, 1992 i 2299, z 2016 r. poz. 188 i 195.

Art. 3. W ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, z późn. zm.⁴⁾) w art. 30 uchyla się pkt 4.

Art. 4. W ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, z późn. zm.⁵⁾) w art. 3 w pkt 1 w lit. c uchyla się tiret trzecie.

Art. 5. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, z późn. zm.⁶⁾) w art. 46:

- 1) w ust. 1 uchyla się pkt 5 i 6;
- 2) uchyla się ust. 4a.

Art. 6. W ustawie z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249, poz. 1824, z późn. zm.⁷⁾) w art. 8 uchyla się pkt 4.

Art. 7. 1. Żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu lub batalionach budowlanych pobierających, w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy, świadczenia na podstawie ustawy, o której mowa w art. 8, od dnia wejścia w życie ustawy uznaje się za uprawnionych, w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1.

2. Wdowy po żołnierzach, o których mowa w ust. 1, zmarłych przed dniem wejścia w życie ustawy, uznaje się za uprawnione w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1.

3. Osoby uprawnione, na podstawie art. 7 ustawy, o której mowa w art. 8, do świadczeń określonych w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2015r. poz. 840 i 1844) stają się osobami uprawnionymi do tych świadczeń na podstawie art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy, o której mowa w art. 1.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1240, 1302 i 1311.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 693, 995, 1217, 1240, 1302, 1359, 1735 i 1830 oraz z 2016 r. poz. 195.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2015 r. poz. 1240, 1269, 1365, 1569, 1692, 1735, 1830, 1844, 1893, 1916, 1991 i 1994 oraz z 2016 r. poz. 65.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 225, poz. 1465 oraz z 2011 r. Nr 122, poz. 696.

4. Zachowują ważność dokumenty potwierdzające uprawnienia osób, o których mowa w ust. 3, wydane przed dniem wejścia w życie ustawy, z zastrzeżeniem ust. 12.

5. Właściwe organy emerytalne lub rentowe niezwłocznie przekazują Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wykaz:

1) osób pobierających, w dniu poprzedzającym dzień wejścia w życie ustawy, świadczenia pieniężne na podstawie ustawy, o której mowa w art. 8, zawierający informacje określone w art. 24b ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 1,

2) wdów po żołnierzach, o których mowa w ust. 1, zawierający informacje określone w art. 24b ust. 2 pkt 1-4 ustawy, o której mowa w art. 1

6. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych informuje:

1) osoby, o których mowa w ust. 1, o uznaniu za uprawnionych w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1, o przysługujących im uprawnieniach, o zasadach uzyskania dokumentu potwierdzającego uprawnienia do ulgowych przejazdów, w przypadku osób, o których mowa w ust. 3, o zasadach uzyskania legitymacji osoby represjonowanej, o utracie z dniem 31 grudnia 2017 r., ważności zaświadczeń wydanych na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych a także o utracie mocy przez ustawę, o której mowa w art. 8,

2) wdowy, o których mowa w ust. 2, o uznaniu za uprawnione w rozumieniu ustawy, o której mowa w art. 1, o przysługujących im uprawnieniach, o zasadach uzyskania dokumentu potwierdzającego uprawnienia do ulgowych przejazdów oraz o utracie mocy przez ustawę, o której mowa w art. 8,

7. Właściwe organy emerytalne lub rentowe wydają z urzędu, żołnierzom, o których mowa w ust. 1, decyzje o przyznaniu z dniem wejścia w życie ustawy świadczeń pieniężnych określonych w ustawie, o której mowa w art. 1.

8. W przypadku osób, o których mowa w ust. 1, prawo do świadczeń określonych w ustawie, o której mowa w art. 1, przysługuje bez konieczności spełnienia warunku określonego w art. 20¹ ust. 1 pkt 2 tej ustawy.

9. Właściwe organy emerytalne lub rentowe wydają z urzędu, wdowom którym przysługuje ryczałt energetyczny na podstawie art. 2a ust. 2 ustawy, o której mowa w art. 8, decyzje o przyznaniu z dniem wejścia w życie ustawy świadczeń pieniężnych określonych w art. 20 ustawy, o której mowa w art. 1.

10. Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wydaje osobom, o których mowa w ust. 1 i 2, zaświadczenia, o których mowa w art. 22 ustawy, o której mowa w art. 1. Jednakże w przypadku stwierdzenia, że osobom tym nie przysługują, na podstawie art. 21 ust. 2 i ust. 3a ustawy określonej w art. 1, uprawnienia określone w tej ustawie – wydaje decyzję administracyjną o pozbawieniu uprawnień.

11. Po uprawomocnieniu się decyzji, określonej w ust. 10, Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie właściwy organ emerytalny lub rentowy, który wstrzymuje wypłatę świadczeń z końcem miesiąca, w którym nastąpiło uprawomocnienie się decyzji.

12. Zaświadczenia wydane na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy, o której mowa w art. 5, zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2017 r.

Art. 8. Traci moc ustawa z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Art. 9. Ustawa wchodzi w życie pierwszego dnia czwartego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 ust. 5-7 i 9, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

U Z A S A D N I E N I E

1. Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Celem projektowanej ustawy jest poszerzenie zakresu podmiotowego ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego, zwanej dalej „ustawą o kombatantach”, o żołnierzy zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnionych, w latach 1949–1959, z przyczyn politycznych, w kopalniach węgla, kamieniołomach lub zakładach rud uranu oraz o żołnierzy z poboru z 1949 r. wcielonych z powodów politycznych do nadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” i przymusowo zatrudnionych w kopalniach węgla lub kamieniołomach, których uprawnienia dotychczas reguluje ustawa z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych. Uchwalając w 1994r. tę ustawę (zwaną dalej ustawą o żołnierzach górnikach) wskazano w preambule, że przymusowe zatrudnianie żołnierzy zastępczej służby wojskowej w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach wydobywania rud uranu i batalionach budowlanych stanowiło szczególny rodzaj represji z przyczyn politycznych. Pomimo tego aktualne przepisy traktują tę grupę osób represjonowanych w sposób mniej korzystny niż inne ofiary represji okresu powojennego, których uprawnienia określa ustawa o kombatantach. Stąd też potrzeba uchwalenia przedkładanej ustawy.

Projekt zakłada objęcie zakresem ustawy o kombatantach wszystkich dotychczasowych adresatów ustawy o żołnierzach górnikach. Każda z wymienionych w projekcie grup żołnierzy górników była poddana szczególnego rodzaju represjom politycznym, i jako taka powinna podlegać jednakowym regulacjom prawnym.

2. Rzeczywisty stan w dziedzinie, która ma być unormowana

Na podstawie dostępnych publicznie informacji można szacować, że w Polsce żyje obecnie około 26 tysięcy represjonowanych żołnierzy oraz około 19 tys. wdów po nich. Żołnierze górnicy uprawnieni są do świadczenia pieniężnego, którego maksymalna wysokość wynosi od 1 marca 2016 r. 208,67 zł miesięcznie (za 20 miesięcy trwania przymusowej pracy) oraz do ryczałtu energetycznego, którego wysokość wynosi obecnie 166,05 zł.

Żołnierze górnicy zaliczeni do jednej z grup inwalidów wskutek inwalidztwa pozostającego w związku z zatrudnieniem są również uprawnieni do świadczeń określonych w ustawie z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin.

Osoby uprawnione na podstawie ustawy o kombatantach, po potwierdzeniu ich statusu przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych, mają prawo do szeregu świadczeń przewidzianych w przepisach tej ustawy. Są to m. in. uprawnienia określone jako uprawnienia pracownicze, uprawnienia emerytalne, prawo do wcześniejszego przejścia na emeryturę, dodatek kombatancki lub świadczenie w wysokości dodatku kombatanckiego (aktualnie w wysokości 208,67 zł miesięcznie), pierwszeństwo do środowiskowej opieki socjalnej i w domach opieki społecznej, ulga w przejazdach środkami komunikacji publicznej, dodatek kompensacyjny (aktualnie w kwocie 31,30 zł), ryczałt energetyczny oraz przyznawana w drodze wyjątku emerytura lub renta a także doraźna lub okresowa pomocy pieniężna. Ponadto kombatantom będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługują świadczenia pieniężne i inne uprawnienia przewidziane w przepisach ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin. Kombatantom, będącym inwalidami wojennymi lub wojskowymi przysługuje prawo do bezpłatnego zaopatrzenia w leki, na zasadach art. 46 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

3. Różnica pomiędzy dotychczasowym a projektowanym stanem prawnym

Z dniem wejścia w życie nowych przepisów żołnierze górnicy zostaną uznani za uprawnionych na podstawie ustawy o kombatantach. W związku z tym projekt ustawy przewiduje (w art. 8) uchylenie ustawy o żołnierzach górnikach. Aby osiągnąć zamierzony cel legislacyjny, art. 1 projektowanej ustawy zawiera szereg zmian w ustawie o kombatantach. Katalog represji określony w art. 4 ustawy o kombatantach został poszerzony tak, aby żołnierze górnicy mogli zostać uznani za represjonowanych w rozumieniu tej ustawy. Analogicznie do obecnie obowiązujących przepisów (art. 1 ust. 2 ustawy o żołnierzach górnikach) do ustawy o kombatantach wprowadzono wyłączenie podmiotowe dla żołnierzy Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanych w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcyjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzy, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym (proponowany nowy art. 21 ust. 3a ustawy o kombatantach). Proponowane zmiany w art. 9 i art. 12 ustawy o kombatantach dotyczących

uprawnień pracowniczych
i emerytalnych, polegają na korekcie odesłań w związku z proponowanym nowym art. 4 ust. 1a.

Konsekwencją nowych rozwiązań (uchylenia ustawy o żołnierzach górnikach) są zawarte w art. 2-6 projektowanej ustawy modyfikacje przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (stosowne zwolnienie przedmiotowe wynikać będą bezpośrednio z art. 21 ust. 1 pkt 25, 25a i 27 lit. b ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych), ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, ustawy o świadczeniach rodzinnych, ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (dotychczasowe uprawnienia dla inwalidów zostaną zachowane ale w oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 1 a ponadto, a oparciu o art. 46 ust. 1 pkt 3 i 4 uprawnienia takie otrzymają wdowy i pewna grupa żon) oraz ustawy o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych.

Art. 7 projektowanej ustawy to w istocie szereg przepisów przejściowych, który ma bardzo złożony charakter. W ust. 1 określono „automatyczne” objęcie, w dniu wejścia w życie projektowanej ustawy, zmienionymi przepisami ustawy o kombatantach, wszystkich żołnierzy górników uprawnionych dotychczas do świadczeń na podstawie ustawy o żołnierzach górnikach. Zgodnie z ust. 2 także wdowy po żołnierzach zmarłych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy zostają uznane za uprawnione w rozumieniu zmienionej ustawy o kombatantach. – a więc nabędą takie same uprawnienia jak wdowy/wdowcy po kombatantach i innych osobach uprawnionych na podstawie tej ustawy. Ci żołnierze górnicy, którzy na podstawie dotychczasowych przepisów posiadali uprawnienia określone w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych zachowają te uprawnienia a jedyną zmianą będzie podstawa prawna tych uprawnień – zgodnie z projektowanym ust. 3 zamiast dotychczasowego art. 7 ustawy o żołnierzach górnikach podstawą będzie art. 12 ust. 2 pkt 1 ustawy o kombatantach. W ust. 4 zdecydowano się zachować ważność dotychczas wydawanych dokumentów potwierdzających uprawnienia określone w ustawie o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych, pomimo że żołnierze górnicy będą mieli prawo uzyskania legitymacji osoby represjonowanej. W praktyce bowiem część z tych osób posiada książkę inwalidy wojennego – wojskowego i ze względu na zbieżność posiadanych uprawnień tych grup uprawnionych nie jest zasadne wymaganie od osób w wieku ponad 80

lat, mających znaczący uszczerbek na zdrowiu, aby wykonały sobie 2 zdjęcia, złożyły wniosek a następnie odebrały legitymację osoby represjonowanej. Takie działanie mogłoby być dla wielu z nich nadmierną uciążliwością. Odstępstwem od ogólnej zasady zachowania ważności dokumentów jest norma zawarta w projektowanym ust. 12. Zgodnie z tym przepisem zaświadczenia wydane żołnierzom górnikom na podstawie art. 46 ust. 4a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych zachowują ważność do dnia 31 grudnia 2017 r. W tym czasie osoby, które nie mają legitymacji osoby represjonowanej lub książki inwalidy wojennego – wojskowego będą musiały uzyskać legitymację osoby represjonowanej. Oczywiście – pozostali uprawnieni żołnierze górnicy także będą mogli uzyskać taką legitymację, a o sposobie jej uzyskania zostaną poinformowani przez Szefa Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych. Jeszcze przed wejściem w życie zasadniczych przepisów projektowanej ustawy organy emerytalne i rentowe będą zobowiązane, jak wynika z projektowanego ust. 5, dostarczyć Szefowi Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych wykazy osób pobierających świadczenia na podstawie przepisów ustawy o żołnierzach górnikach. Z kolei Szef Urzędu będzie zobowiązany do przekazania żołnierzom górnikom oraz wdowom po nich informacji, których zakres określono w ust. 6. Zgodnie z proponowanym ust. 7 (dotyczącym żołnierzy górników) oraz ust. 9 (dotyczącym wdów) właściwe organy emerytalne lub rentowe wydadzą z urzędu, wszystkim osobom pobierającym świadczenie pieniężne (żołnierze górnicy) lub ryczałt energetyczny (wdowy), decyzje o przyznaniu z dniem wejścia w życie projektowanej ustawy świadczeń pieniężnych określonych w ustawie o kombatantach. Celem normy zawartej w projektowanym ust. 8 jest uniknięcie sytuacji, w której choćby niewielka grupa żołnierzy górników zostałaby pozbawiona możliwości otrzymania finansowego wsparcia. Wynika to z faktu, że wymogu podobnego do tego, jaki jest zawarty w art. 20¹ ust. 1 pkt 2 ustawy o kombatantach nie ma w ustawie o żołnierzach górnikach. Zgodnie z proponowanym ust. 10 Szef Urzędu do Spraw Kombatantów i Osób Represjonowanych będzie zobowiązany do przekazania żołnierzom górnikom oraz wdowom po żołnierzach górnikach zaświadczeń o przyznaniu uprawnień określonych w ustawie o kombatantach. W przypadku stwierdzenia że danej osobie nie przysługują uprawnienia osoby represjonowanej (negatywne przesłanki określone w art. 21 ust. 2 i ust. 3a) – będzie wydawał decyzję administracyjną o pozbawieniu uprawnień (które żołnierze górnicy nabędą z mocy projektowanej ustawy z dniem jej wejścia w życie). Po uprawomocnieniu się takiej decyzji nastąpiłoby wstrzymanie wypłaty świadczeń (ust. 11).

Jako zasadniczy termin wejścia w życie ustawy wskazano w art. 9 pierwszy dzień czwartego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia. Pozwala to adresatom ustawy w należyty sposób przygotować się do jej wdrożenia. Z tych samych powodów wcześniejszym terminem wejście w życie objęto przepisy zawarte w art. 7 ust. 5-7 oraz ust. 9.

4. Skutki projektowanej ustawy

Skutki finansowe wejścia w życie projektowanych rozwiązań oparto na publicznie dostępnych informacjach oraz własnych szacunkach uaktualniających te dane. Biorąc pod uwagę, że w Polsce żyje obecnie około 26 tys. represjonowanych żołnierzy oraz około 19 tys. wdów po nich, koszt zrównania żołnierzy górników w uprawnieniach z beneficjentami ustawy o kombatantach oszacować można na około 30 mln zł. Na kwotę tę składają się koszty wyrównania różnicy pomiędzy świadczeniem pieniężnym wypłacanym żołnierzom górnikom a dodatkiem kombatanckim, a także koszty przyznania żołnierzom i wdowom dodatkowych świadczeń pieniężnych określonych w ustawie o kombatantach oraz zniżek na przejazdy komunikacją miejską, autobusową i kolejową. Koszt projektowanej ustawy w zakresie prawa do zaopatrzenia w bezpłatne leki wdów po żołnierzach górnikach, spełniających warunek z art. 12 ust. 2 pkt 1b ustawy o kombatantach można szacować na ok. 1 mln zł. Dodatkowym kosztem może być koszt wysyłki informacji, decyzji oraz wydawania nowych dokumentów – który łącznie nie powinien przekroczyć 200 tys. zł. Biorąc pod uwagę fakt, że coroczne wydatki na realizację zobowiązań Państwa określonych w ustawie o kombatantach ulegają zmniejszeniu

(z powodu rosnącego wskaźnika śmiertelności wśród beneficjentów) sfinansowanie kosztów projektowanej ustawy spowoduje jedynie mniejsze niż obecnie można zakładać tempo spadku kosztów realizacji ustawy o kombatantach.

Projekt nie wpływa na budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Przyznanie żołnierzom górnikom statusu osób represjonowanych w rozumieniu ustawy o kombatantach przyczyni się do wzrostu poczucia sprawiedliwości społecznej wśród szerokich kręgów społeczeństwa.

Projektowane rozwiązania nie niosą bezpośrednich skutków gospodarczych.

Skutki prawne projektowanej ustawy zostały opisane w poprzednich punktach uzasadnienia.

6. Oświadczenie o zgodności projektu ustawy z prawem Unii Europejskiej

Przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Warszawa, 5 kwietnia 2016 r.

BAS-WAPEiM-690/16

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych innych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Jan Piechota)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 roku – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (Monitor Polski z 2012 r. poz. 32, ze zm.) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Projekt przewiduje zmianę następujących aktów:

- a) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, ze zm.; dalej: ustawa o kombatantach);
- b) ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, ze zm.);
- c) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.);
- d) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, ze zm.);
- e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, ze zm.);

- f) ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249 poz. 1824, ze zm.).

Nowelizacja przewiduje również uchylenie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Projekt zakłada przyznanie uprawnień przewidzianych w ustawie o kombatantach dla określonych kategorii żołnierzy, przymusowo zatrudnionych z przyczyn politycznych. Dotyczy bowiem żołnierzy:

- 1) zastępczej służby wojskowej, zatrudnionych w latach 1949-1959 w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych;
- 2) z poboru w 1949 r., wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” w kopalniach i kamieniołomach;
- 3) przymusowo zatrudnionych w batalionach budowlanych w latach 1949-1959.

Zgodnie z projektem uprawnienia nie będą przysługiwały żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.

Proponowana ustawa ma wejść w życie pierwszego dnia czwartego miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia, z wyjątkiem art. 7 ust. 5-7 i 9, który wchodzi w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie reguluje kwestii zawartych w przepisach opiniowanego projektu.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są regulowane prawem Unii Europejskiej.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych innych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu

powojennego oraz niektórych innych ustaw nie jest objęty zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński

Warszawa, 5 kwietnia 2016 r.

BAS-WAPEiM-691/16

Pan
Marek Kuchciński
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych innych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Sławomir Jan Piechota) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Projekt przewiduje zmianę następujących aktów:

- a) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (Dz. U. z 2014 r. poz. 1206, ze zm.; dalej: ustawa o kombatantach);
- b) ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2012 r. poz. 361, ze zm.);
- c) ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 748, ze zm.);
- d) ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 114, ze zm.);
- e) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 581, ze zm.);
- f) ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych (Dz. U. Nr 249 poz. 1824, ze zm.).

Nowelizacja przewiduje również uchylenie ustawy z dnia 2 września 1994 r. o świadczeniu pieniężnym i uprawnieniach przysługujących żołnierzom zastępczej służby wojskowej przymusowo zatrudnianym w kopalniach węgla, kamieniołomach, zakładach rud uranu i batalionach budowlanych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1373).

Projekt zakłada przyznanie uprawnień przewidzianych w ustawie o kombatantach dla określonych kategorii żołnierzy, przymusowo zatrudnionych z przyczyn politycznych. Dotyczy bowiem żołnierzy:

- 1) zastępczej służby wojskowej, zatrudnionych w latach 1949-1959 w kopalniach węgla, kamieniołomach oraz w zakładach pozyskiwania i wzbogacania rud uranowych;
- 2) z poboru w 1949 r., wcielonych do ponadkontyngentowych brygad „Służby Polsce” w kopalniach i kamieniołomach;
- 3) przymusowo zatrudnionych w batalionach budowlanych w latach 1949-1959.

Zgodnie z projektem uprawnienia nie będą przysługiwały żołnierzom Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Wojsk Ochrony Pogranicza odkomenderowanym w 1956 r. do kopalń węgla bez selekcjonowania politycznego określonego kategorią zastępczej służby wojskowej oraz żołnierzom, którzy w ramach werbunku ochotniczego zawarli umowę o pracę w górnictwie węglowym.

Kwestie stanowiące przedmiot projektu ustawy nie są objęte zakresem regulacji prawa Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów mających na celu wykonanie prawa UE.

Projekt ustawy o zmianie ustawy o kombatantach oraz niektórych innych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego oraz niektórych innych ustaw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Dyrektor
Biura Analiz Sejmowych

M. Warciński

Michał Warciński